

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W MIEŚCIE LUBLIN
W I PÓŁROCZU 2007 ROKU**

Lublin, wrzesień 2007 r.

1. WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Monitoring określa popyt i podaż na poszczególnych rynkach zawodowo-terytorialnych. W ramach monitoringu określa się rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych, co jest istotne dla lokalnej edukacji jak i potrzeb szkoleniowych bezrobotnych. Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych osób oraz ofert pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzony w oparciu o ujednolicone dla całego kraju zalecenia metodyczne przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Zgodnie z zaleceniami metodycznymi raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowane są co pół roku na poziomie miasta bądź powiatu, województwa i kraju przez publiczne służby zatrudnienia.

Raporty opracowane są w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach systemu informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz interpretację uzyskanych wyników.

Statystyka z zakresu stosowania zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych sporządzana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. *Specjalność* jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Dla celów klasyfikacji istotne są dwa aspekty kwalifikacji: poziom i specjalizacja. Poziom kwalifikacji w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy potraktowano jako funkcję kompleksowości i zakresu umiejętności, wynikających ze złożoności oraz zakresu zadań i obowiązków. Specjalizację kwalifikacji zdefiniowano natomiast przez rodzaj koniecznej wiedzy czy umiejętność posługiwania się określonymi urządzeniami i narzędziami lub przez rodzaj stosowanych materiałów czy produkowanych wyrobów lub rodzaj świadczonych usług.

W klasyfikacji uwzględniono cztery szerokie poziomy kwalifikacji, które zdefiniowano w odniesieniu do poziomów wykształcenia określonych w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych (ISCED 97), przyjętej na 29 sesji UNESCO w 1997r. Nie oznacza to, że kwalifikacje można uzyskać w ramach systemu szkolnego. Kwalifikacje

mogą być i często są nabywane w ramach systemu kursowego lub poprzez praktykę. Decydującym czynnikiem dla określenia, jak dany zawód powinien być sklasyfikowany, są wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania zadań i obowiązków, a nie sposób, w jaki te kwalifikacje są osiąganе. Jednak przyjęte definicje mają zastosowanie, gdy niezbędne kwalifikacje zawodowe są nabywane poprzez formalne wykształcenie lub szkolenie:

a) pierwszy poziom kwalifikacji (oznaczający kwalifikacje elementarne) – odniesiono do pierwszego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskanego w szkole podstawowej;

b) drugi poziom kwalifikacji – odniesiono do drugiego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w gimnazjum oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej;

c) trzeci poziom kwalifikacji – odniesiono do czwartego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w szkole policealnej oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w technikum;

d) czwarty poziom kwalifikacji – odniesiono do piątego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach wyższych zawodowych, studiach magisterskich i studiach podyplomowych oraz do szóstego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach doktoranckich.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie duże i wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 116 grup średnich (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 392 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 1707 zawodów i specjalności.

Wykorzystując dane statystyczne o osobach zarejestrowanych oraz zgłaszanych ofertach od 2005r. na podstawie *Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych* (wydanych przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Warszawa 2003r) prowadzony jest monitoring w sposób usystematyzowany we wszystkich urzędach pracy. Metodologia zawarta w *Zaleceniach* jednoznacznie określa pojęcie zawodu deficytowego, nadwyżkowego czy zrównoważonego poprzez wielkość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu).

Do **zawodów deficytowych** zaliczyć należy wszystkie zawody, dla których wskaźnik nadwyżki (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1.

Zawody, które wykazują równowagę to zawody, dla których wskaźnik intensywności dla danego zawodu zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Zawody nadwyżkowe posiadają wskaźnik intensywności nadwyżki mniejszy od 0,9.

Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz.289, z późn. zm.).

Prowadzona analiza relacji liczby bezrobotnych według zawodów w różnym układzie klasyfikacji zawodów oraz ofert pracy w tym też według źródeł ich pochodzenia pod względem rodzaju działalności gospodarczej daje pełny obraz sytuacji na rynku pracy w Lublinie. Daje także możliwość oceny rozwoju lokalnej gospodarki poprzez śledzenie

struktury bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy i zgłaszanych ofert pracy w ujęciu klasyfikacji działalności.

Poniższy dokument zawiera:

- analizę bezrobocia wg zawodów (grup zawodów);
- analizę ofert pracy wg zawodów (grup zawodów);
- analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Raport jest dostępny również na stronie internetowej Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie www.mup.lublin.pl.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

2.1. Bezrobotni według zawodów.

Analizując bezrobotnych mieszkańców Lublina według zawodów zauważa się, iż 1743 osoby w tym 987 kobiet to bezrobotni bez zawodu. Osoby bez zawodu stanowiły 11,9% osób bezrobotnych. Kobiety nie posiadające zawodu stanowiły 12,4%, ogółu populacji. Spośród osób zarejestrowanych w MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły 12,1% ogółu. Największy odsetek zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (5,5% ogółu osób), następnie specjaliści szkolnictwa (1,78% ogółu osób), w dalszej kolejności są specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (1,5% ogółu osób), oraz specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (1,3% ogółu osób). Natomiast dużo mniejszy odsetek zanotowano w grupach kierownicy dużych i średnich organizacji (0,9% ogółu osób) oraz w grupie kierownicy małych przedsiębiorstw (0,8% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: specjaliści do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) (98 osób), pozostali prawnicy gdzie indziej nie sklasyfikowani (70 osób), pedagog (53 osób), kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany (48 osób).

W grupie trzeciej wielkiej tj. technicy i inny średni personel pozostają również osoby bezrobotne które stanowiły 11,8% ogółu osób. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pracownicy pozostałych specjalności 6,4%, następnie średni personel techniczny 4,1%, w dalszej kolejności średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia ponad 1%. Natomiast najniższy odsetek zanotowano w grupie nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy 0,1%.

Bezrobotnymi byli na koniec czerwca 2007r. także m.in.: przedstawiciel handlowy (159 osób), handlowiec (115 osób), pracownik administracyjny (89 osób).

W grupie czwartej wielkiej tj. pracownicy biurowi (10,2% ogółu osób), występują dwie grupy duże tj. pracownicy obsługi biurowej (8,2% ogółu osób) i pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów (2% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: pracownik biurowy (437 osób), asystent magazynier (232 osoby).

W grupie piątej wielkiej tj. pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (21,8% ogółu osób). W grupie tej występują dwie grupy duże pracownicy usług osobistych i ochrony (7,2% ogółu osób) oraz grupa modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (14,6%). Bez pracy w tej grupie pozostawała największa liczba osób posiadająca następujący zawód: sprzedawca (1785 osób), opiekunka domowa (176 osób).

W grupie szóstej - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (0,7% ogółu osób). W grupie tej występują cztery grupy rolnicy (0,2%), ogrodnicy (0,5%), leśnicy i rybacy (0,01%) oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (0,01%).

W grupie siódmej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (16,9% ogółu osób). W grupie tej występują cztery grupy: górnicy i robotnicy budowlani (5,8% ogółu osób), robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (5,9% ogółu osób), robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych (0,4% ogółu osób)

oraz pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (4,8% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: ślusarz (165 osób), murarz (159 osób), szwaczka (144 osoby).

W grupie ósmej tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (4,9% ogółu osób) występują trzy grupy: operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (0,5% ogółu osób), operatorzy i monterzy maszyn (1,5% ogółu osób), kierowcy i operatorzy pojazdów (2,9% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: kierowcy samochodów osobowych (181 osób w tym 109 osób powyżej 12 miesięcy), kierowcy samochodów ciężarowych (110 osób w tym 60 osób powyżej 12 miesięcy).

W grupie dziewiątej tj. pracownicy przy pracach prostych (21,1% ogółu osób) występują trzy grupy: pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (11,2% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (0,1% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,8% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: sprzątaczką (539 osób), robotnik budowlany (425 osób), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (328 osób).

W grupie dziesiątej siły zbrojne (0,1% ogółu bezrobotnych). Zanoowano tylko jedną grupę zawodów tj. żołnierze zasadniczej służby wojskowej (0,1% ogółu osób). Wśród bezrobotnych posiadających zawód żołnierza zasadniczej służby wojskowej zarejestrowano 12 osób.

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

W okresie pierwszych sześciu miesięcy 2007r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłosiło się ogółem 7883 osoby w tym 1084 osoby bez zawodu. Osoby bez kwalifikacji na koniec czerwca 2006r. stanowiły 13,7% ogółu populacji poddającej się rejestracji. Kobiety bez kwalifikacji stanowiły 12,3%, ogółu kobiet napływających do rejestru bezrobotnych. Spośród osób zgłaszających się do MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły ponad 19,1% ogółu. Największy odsetek osób zanoowano w grupie pozostałych specjalistów (11% ogółu nowo rejestrowanych), w dalszej kolejności specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (3%) oraz specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (3%).

Z pierwszej i drugiej grupy bez pracy pozostawali m. in.: specjaliści do spraw marketingu i handlu (98 osób), pozostali prawnicy gdzie indziej nie sklasyfikowani (79 osób), pedagodzy (64 osób w tym 58 kobiet) specjalista administracji publicznej (57 osób).

Osoby o zawodach z trzeciej wielkiej grypy zawodowej tj. technicy i inny średni personel także zgłaszali się do urzędu pracy mimo iż posiadali kwalifikacje. W okresie styczeń –czerwiec 2007 r. grupa ta stanowiła 13,5% ogółu napływu w I półroczu. Najliczniej reprezentowane były niżej wymienione zawody: -przedstawiciel handlowego (109 osób) -handlowiec (64 osoby), pracownik administracyjny (58 osób), -technik mechanik (52 osoby).

W okresie I półrocza b.r. bez pracy byli także pracownicy biurowi gdyż w strukturze napływających do rejestru osób bezrobotnych stanowili 10% ogółu. Pracownicy obsługi biurowej stanowili przewagę w tej wielkiej grupie zawodowej (7,7% ogółu). Bezrobocie dotknęło pracowników biurowych w pierwszej kolejności (3,8% ogółu rejestrujących się tj. 225 osób). Na drugiej pozycji uplasował się zawód magazyniera gdyż do rejestracji zgłosiło się 2% ogółu rejestrujących się tj. 131 osób posiadających ten zawód. Mimo rozwijającej się gałęzi jakim jest handel bez pracy pozostawało 85 kasjerów handlowych (w tym głównie kobiety - 81 osób).

W piątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów jako bezrobotni dominowali sprzedawcy i demonstratorzy (12,2% ogółu nowo rejestrowanych).

Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy tworzący szóstą wielką grupę klasyfikacji zawodów w analizowanym okresie rejestrowali się sporadycznie gdyż stanowili zaledwie 0,4% ogółu populacji osób zgłaszających się do rejestracji w MUP.

Zawody zawarte w siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów były licznie reprezentowane przez rejestrujących się w okresie I półrocza 2007r.. W strukturze napływu bezrobotnych według zawodów stanowili ponad 13,3% ogółu. Dominowały osoby z dużej grupy 7-2 tj. robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (5% ogółu napływu) oraz grupy 7-1 tj. górnicy i robotnicy budowlani (4,6%). Osoby napływające do rejestru z siódmej wielkiej grupy klasyfikacji zawodów reprezentowali prawie wszystkie zawody przy czym najliczniej: - ślusarz 65 osób, -murarz 53 osoby, szwaczka 49 osób (wyłącznie kobiety).

Przedostatnia wielka grupa zawodowa tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń w strukturze napływu bezrobotnych według zawodów nie stanowili znaczącego odsetka – 4,7% ogółu. Dominującym zawodem tej grupy są kierowcy samochodu ciężarowego (56 osób), osobowego (79 osób); w pozostałych zawodach liczebność była bardzo mała a w większości zawodów na poziomie jednostkowym. Podobna sytuacja wystąpiła w tym samym okresie roku ubiegłego.

Osoby napływające do rejestru w I półroczu 2007r. wykonujące prace proste stanowili 17,1% ogółu. W dziewiątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów dominowali robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (8,8%) oraz pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (8,3%).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Osoby poprzednio pracujące, a będące bezrobotnymi na koniec czerwca 2007r. stanowiły 79,5% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla 2229 osób ostatnim miejscem był pracodawca prowadzący działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego. Grupa ta stanowiła 19,2% ogółu osób bezrobotnych.

Natomiast w okresie sześciu miesięcy 2007r. do rejestracji MUP zgłosiło się 854 osoby zwolnione przez pracodawców z sekcji handel hurtowy i detaliczny, co stanowiło 15,2% ogółu napływu. Dla 3374 osób (29% ogółu poprzednio pracujących) nie zidentyfikowano sekcji działalności ostatniego miejsca pracy.

Sekcja przetwórstwa przemysłowego reprezentowana jest przez 1765 osób, które ostatnio świadczyły tam pracę. Odsetek w liczbie ogółem jest znaczący 15,2% ogółu. Mimo, iż w okresie I półrocza bieżącego roku wiele firm prowadziło roboty budowlane to jednak na koniec czerwca 2007r. nadal w rejestrze pozostawało 956 osób (8,2% ogółu) poprzednio zatrudnione w tej sekcji PKD.

Osoby świadczące ostatnią pracę u pracodawców z sekcji usług komunalnych, działalności społecznej i indywidualnej stanowiły 5,6% wszystkich bezrobotnych (647 osób). Podobną wartość odsetka zanotowano w odniesieniu do sekcji obsługi nieruchomości i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej -5,5% ogółu, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 5,6%.

Spośród analizowanych 18 sekcji PKD ostatniego miejsca pracy odsetek z przedziału 5% - 1% na koniec czerwca 2007r. osiągnięty został w sekcji:

- ochrony zdrowia.....4,6% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących
- edukacja.....3,4%
- transport, gospodarka magazynowa i łączność.....2,8%
- hotele i restauracje.....2,3%
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne.....1,7%

- pośrednictwo finansowe.....1,1%

Pozostałe sekcje klasyfikacji działalności (5) były ostatnim miejscem zatrudnienia 194 bezrobotnych przy czym odsetek osób w każdej z nich był niewielki i zawierał się w przedziale (1 - 0,01%). Tylko w odniesieniu do jednej sekcji tj. organizacje i zespoły eksterytorialne nie zanotowano osób bezrobotnych poprzednio tam pracujących. Podobna sytuacja wystąpiła w tym samym okresie roku ubiegłego.

Napływ, w ostatnich sześciu miesiącach, osób do rejestru według sekcji działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszonych ofert pracy odzwierciedla sytuację lokalnego rynku.

Analizując te wielkości należy zauważyć, że spośród 5607 osób które wykazały się jakimkolwiek doświadczeniem zawodowym, najwyższy odsetek pochodził z:

- handlu.....15,2%,
- przetwórstwa przemysłowego.....13,2%,
- budownictwa.....6,2%,
- obsługi nieruchomości i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarcze.....5%,
- działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej.....4,9%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....3,2%
- edukacja.....3%

Znaczący odsetek (41,6%) struktury osób zgłaszających się do rejestracji nie posiadał zidentyfikowanej działalności ostatniego miejsca pracy. W liczbach bezwzględnych były to 2333 osoby.

Napływ osób z pozostałych sekcji PKD wahał się w granicach 2,1% - 1% w odniesieniu do 4 sekcji działalności gospodarczej, oraz poniżej 1% dla 3 sekcji.

Struktura napływu osób do rejestru tylko nieznacznie odbiega od struktury według stanu na koniec czerwca 2006r.

3. ANALIZA OFERT PRACY

3.1. Oferty pracy według zawodów

Przez okres pierwszego półrocza 2007r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszono ogółem 2993 oferty pracy.

Oferty pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach (wielka grupa 1 i 2) w analizowanym okresie stanowiły 9,1% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy. Spośród dużych grup klasyfikacji zawartych w wielkich grupach 1 i 2 najwyższy odsetek ofert pracy przypadł pozostałym specjalistom (4% ogółu ofert). W odniesieniu do zawodów i specjalności najwięcej (w liczbach bezwzględnych) ofert pracy było dla specjalisty do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) (20 ofert pracy) i pielęgniarstwa (18 ofert pracy)

Z zawodów zawartych w wielkich grupach 1 i 2 w I półroczu 2007r pojawiło się zapotrzebowanie na 88 zawodów ale wielkości nie były znaczące (1- 12 ofert pracy).

Oferty pracy dla osób reprezentujących zawody zaliczone do trzeciej wielkiej grupy tj. techników i średniego personelu stanowiły w okresie styczeń – czerwiec bieżącego roku 11,5% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w tym czasie. Najczęściej pracodawcy poszukiwali:

- ✓ księgowych (samodzielny).....26 ofert pracy,
- ✓ handlowiec.....34 oferty pracy,
- ✓ przedstawiciel handlowy.....30 ofert pracy,
- ✓ pracownik administracyjny.....42 ofert pracy,

Spośród 161 pozostałych zawodów trzeciej wielkiej grupy oferty pracy wystąpiły tylko w przypadku 58 zawodów i tylko w małych ilościach (z przedziału 1-19).

Czwarta wielka grupa klasyfikacji zawodów zawierająca 49 różnych zawodów i specjalności w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiła 27,7% ogółu ofert pracy w I półroczu 2007r. Z tej grupy najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w zawodzie pracownika biurowego (467). Poszukiwani także byli kasjerzy handlowi (122 oferty pracy) oraz magazynierzy (55 wolnych miejsc pracy).

Pracownicy usług osobistych i ochrony jako piąta wielka grupa w minionym półroczu posiadali do dyspozycji niewiele ofert pracy - 13,3% ogółu. Najwięcej ofert pracy przypadało dla bezrobotnych posiadających zawód sprzedawcy - 223 miejsc pracy oraz w zawodzie kucharza - 54 wolnych miejsc pracy.

W Lublinie prawie nie występuje zapotrzebowanie na zawody zawarte w szóstej wielkiej grupie to jest: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. Zanotowano tylko 7 oferty pracy dla opiekuna dzikich zwierząt - 4 oferty i dla ogrodnika terenów zieleni - 3 oferty.

W siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów ofert pracy było więcej gdyż odsetek w strukturze ogółem wyniósł 15,4%. Z dużej grupy górników i robotników budowlanych jest widoczne zapotrzebowanie na murarza (19 ofert pracy), cieślę (33 oferty pracy). Oferty pracy w wymienionych zawodach przeznaczone były wyłącznie dla mężczyzn. Oferty pracy w zawodach dostępnych dla kobiet z siódmej wielkiej grupy występowały w znikomych ilościach np. szwaczka 10 oferty pracy.

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń jako ósma wielka grupa stanowili niewielki 5,9% udział w liczbie ogółem ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2007r. Podobnie jak w poprzedniej grupie oferty były adresowane wyłącznie do mężczyzn ze względu na specyfikę zawodów. Spośród 114 zawodów do MUP zgłoszono oferty pracy dla

26 zawodów, przy czym głównie w zawodzie kierowcy (55 ofert pracy dla kierowcy samochodu ciężarowego i 39 dla kierowcy autobusu).

Dziewiąta grupa pracownicy przy pracach prostych stanowili 16,8% udziału w liczbie ogółem ofert pracy zgłoszonych I półroczu 2007r. w grupie tej jest widoczne zapotrzebowanie na robotnika gospodarczego 184 oferty pracy, robotnika magazynowego 82 oferty pracy, sprzątaczkę 69 ofert pracy, pomoc kuchenną 69 ofert pracy oraz dla robotnika budowlanego 35 ofert pracy. Prace proste były dostępne dla kobiet jak i mężczyzn.

3.2. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy według wskaźnika szansy uzyskania oferty, obrazuje, iż wśród dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji pozostają pracownicy obsługi biurowej - wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 0,1018. Dla pozostałych 23 grup wskaźnik waha się w przedziale 0,0847 - 0,0014. Jest to prognoza bardzo ogólna ponieważ są tu analizowane zawody według grup wielkich.

3.3. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Szczegółową sytuację dla danego zawodu można uzyskać na podstawie rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty. Wskaźnik szansy uzyskania oferty jest to stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w końcu poprzedniego roku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w końcu czerwca bieżącego roku. Spośród 322 zawodów, 179 to zawody dla których wskaźnik waha się w przedziale 0,8333-0,0016. Wskaźnik ten oznacza, iż zawody te są w całkiem dobrej sytuacji. Interpretując bardziej szczegółowo ten wskaźnik stwierdzić należy, iż im jest on bliższy zeru tym jest to gorsza sytuacja dla danego zawodu.

W najlepszej sytuacji znajdują się osoby posiadające zawód farmaceuty dla którego wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 0,8333.

Na drugim miejscu znajdują się monterzy instrumentów muzycznych wskaźnikiem wynoszącym 0,6666, na trzecim statystycy 0,5185.

W mniej korzystnej sytuacji znajdują się zawody dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero, oznacza to, iż lubelski rynek pracy ma coraz mniejsze zapotrzebowanie na dany zawód. Pierwsze trzy zawody, dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero to: -pracownicy domowej opieki osobistej (0,0016), -technicy gdzie indziej niesklasyfikowani (0,0022), - technicy mechanicy (0,0027), -filozofowie, historycy i politolodzy (0,0035), -technicy technologii żywności (0,0040).

Pierwszych 143 pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika szansy uzyskania oferty zajmują zawody, dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi zero m.in.: -matematycy i pokrewni, -maszyniści i stenografowie, -nauczyciele szkół wyższych, -nauczyciele szkół specjalnych, -zastępcy dyrektorów generalnych i prezesów, telefoniści, -technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni, -technicy technologii chemicznej i pokrewni, -ogrodnicy, sadownicy i pokrewni, -ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni, -choreografowie i tancerze baletowi, -biotechnolodzy, -fizycy i astronomowie, -kierownicy działów badawczo-rozwojowych, -kierownicy działów osobowych i pokrewnych, -kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy, -kierownicy działów zaopatrzenia i dystrybucji, -kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie, -kierownicy działów reklamy, promocji i pokrewnych, -kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu.

3.4. Oferty pracy według PKD

W okresie styczeń - czerwiec 2007r. pracodawcy reprezentujący 18 różnych sekcji PKD zgłosili do MUP w Lublinie 2993 oferty pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie z czterech sekcji PKD:

- ✓ handel.....24,3%
- ✓ działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała.....23,1%
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne.....13,4%
- ✓ edukacja.....8,2%
- ✓ ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....7,2%
- ✓ budownictwo.....5,7%

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły 76,2% ogółu wszystkich ofert pracy. Zdecydowanie niewielkie ilości (od 136 do 9 miejsc) ofert pracy zgłoszono z ośmiu sekcji klasyfikacji działalności. Należą do nich: przetwórstwo przemysłowe, pośrednictwo finansowe, -wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną,

- organizacje i zespoły eksterytorialne, -hotele i restauracje, -transport z gospodarką magazynową i łącznością, -obsługa nieruchomości, rolnictwo łowiectwo i leśnictwo.

Nie zgłoszono ofert pracy z sekcji PKD:

- ❖ rybactwo,
- ❖ górnictwo,
- ❖ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników,

Spośród 2993 ofert pracy zgłoszonych w I półroczu b. r. na koniec czerwca w ewidencji pozostawało 378 wolnych miejsc pracy tj. 12,6% ogółu. W przypadku siedmiu źródeł pochodzenia tj. sekcji klasyfikacji działalności oferty pracy jakie były w dyspozycji MUP na koniec czerwca stanowiły 98% ogółu. Wolne w końcu czerwca b.r. miejsca pracy były głównie w:

- ✓ przetwórstwie przemysłowym.....25 miejsc,
- ✓ działalności usług komunalnych.....89 miejsca,
- ✓ handlu.....153 miejsca,
- ✓ budownictwie.....42 miejsc,
- ✓ ochronie zdrowia i pomocy społecznej.....18 miejsc,
- ✓ edukacja.....23 miejsca,
- ✓ hotele i restauracje.....20 miejsc.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone zostały za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie. Przyjmuje się że:

- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to zawody deficytowe,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $<0,9;1,1>$ to zawody zrównoważone,
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to zawody nadwyżkowe.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzona jest poprzez analizę dużych grup zawodów i specjalności.

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe należy zwrócić uwagę na zawody, w których średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2007r. wynosi zero. Wskazuje na to fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika. Potwierdza to także sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie – brak możliwości zrealizowania ofert pracy. Grupę tę tworzy 50 zawodów: -urbanista, -inżynier mechanik – mechanika precyzyjna, -inżynier technologii drewna, -doradca rolniczy, -lekarz – medycyna rodzinna, -logopeda, -specjalista organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia, -nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych, -zarządca nieruchomości, -specjalista analizy rynku, -specjalista do spraw konsultingu, -specjalista do spraw organizacji i rozwoju przemysłu, -specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu, -radca prawny, -operator sprzętu komputerowego, -operator dźwięku, -operator urządzeń radiokomunikacyjnych, -technik weterynarii, -pozostali asystenci weterynaryjni, -instruktor terapii uzależnień, -sekretarka medyczna, -sekretarz asystent, -florysta, -instruktor dyscypliny sportu, -trener sportowy, -pozostali pracownicy archiwów, -asystent do spraw statystyki, -gospodyni, -pracownik deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji, -strażnik łowiecki, -opiekun dzikich zwierząt, -pozostali tynkarze i pokrewni, -szklarz budowlany, -monter konstrukcji aluminiowych,

-monter konstrukcji aluminiowych, -ślusarz narzędziowy, -mechanik autobusów, -mechanik silników spalinowych, -elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych, -elektromonter maszyn elektrycznych, -elektromonter urządzeń oświetlenia teatralnego, filmowego i telewizyjnego, -monter akordeonów, -szlifierz polerowacz szkła optycznego, -maszynista chłodzi, -operator urządzeń [agregatów] do obróbki błon i filmów fotograficznych, -wulkanizator, -pozostali maszyniści maszyn drukujących, -monter aparatury rozdzielczej i kontrolnej energii elektrycznej, -kierowca ciągnika rolniczego, -operator suwnic [suwnicowy]

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawiera się w określonych przedziałach; gdy dany wskaźnik jest mniejszy od 0,9 to oznacza, iż dane zawody są nadwyżkowe. Należy do nich 160 zawodów m.in.: -cukiernik, -elektromonter [elektryk] zakładowy, -elektromechanik pojazdów samochodowych, -kucharz, -pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, -tokarz, -pozostali monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych, -pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji], -frezer, -dziennikarz, -księgowy [samodzielny], -kierownik działu finansowego i administracyjnego, -inżynier automatyki i robotyki, -specjalista do spraw reklamy, -operator wprowadzania danych, -pomoc dentystyczna, -betoniarz zbrojarz, -konserwator budynków, -goniec, -technik elektronik, -wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, -grafik komputerowy, -mechanik samochodów osobowych, -kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych], -zbrojarz, -monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, -introligator poligraficzny, -ładowacz, -handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec], -kierownik działu informatyki, -programista, -pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska, -biolog, -lekarz dentysta –zdrowie publiczne, -nauczyciel przedmiotów zawodowych artystycznych, -specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, -archeolog, -tłumacz tekstów, -kreślarz techniczny, -dekorator wnętrz, -elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego, -szlifierz materiałów drzewnych, -aparatury procesów chemicznych, -fryzjer [zawody szkolne: fryzjer, technik usług fryzjerskich], -malarz budowlany, -stolarz meblowy, -technik dentystyczny, -spawacz ręczny łukiem elektrycznym, -technik budownictwa, -organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: technik obsługi turystycznej], -prasowaczka [ręczna], -technik fizjoterapii, -pozostali pośrednicy handlowi, -pracownik socjalny, -dyspozytor transportu samochodowego, -pokojowa [w hotelu], -magazynier, -kontroler jakości wyrobów -artykuły przemysłowe, -lekarz weterynarii, -psycholog, -maszynista maszyn offsetowych, -pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: technik ochrony fizycznej osób i mienia], -sprzątaczk, -murarz, -inżynier budownictwa – budownictwo ogólne, -doradca personalny, -przedstawiciel medyczny, -bibliotekoznawca, -kontroler jakości wyrobów -artykuły spożywcze, -dietetyk, -asystentka stomatologiczna, -listonosz, -intendent, -rozbieracz-wykrawacz, -kierowca operator wózków jezdniowych, -zmywacz szyb samochodowych [uliczny], -brukarz, -laborant chemiczny, -ślusarz, -asystent rachunkowości [zawód szkolny: technik rachunkowości], -specjalista do spraw finansów [analityk finansowy], -sprzedawca, -inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologia, -zaopatrzeniowiec, -dekarz, -parkingowy, -robotnik placowy, -konserwator części, -przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny], -stolarz budowlany, -kelner, -technik informatyk, -chemik, -inżynier inżynierii środowiska – instalacje sanitarne, -pozostali lekarze dentyści, -nauczyciel matematyki, -technik elektryk, -strażnik miejski, -malarz konstrukcji i wyrobów metalowych, -pozostali blacharze, -pozostali blacharze, -tapicer, -woźny, -sortowacz, -gospodarz domu, -kierowca samochodu osobowego, -specjalista bankowości, -ogrodnik terenów zieleni, -bufetowy [barman], -specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży], -szwaczka, -inżynier inżynierii środowiska - oczyszczanie miast i gospodarka odpadami, -specjalista żywienia człowieka, -technik technologii żywności

– produkcja cukiernicza, -zgrzewacz, -operator myjni, -robotnik budowlany, -inżynier technologii żywności, -pracownik biura podróży, -recepjonista, -nauczyciel przedszkola, -posadzkarz, -krawiec, -operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych, -specjalista zastosowań informatyki, -asystent bankowości, -historyk sztuki, -masażysta [zawód szkolny: technik masażysta], -portier, -asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista], -inżynier elektryk, -pozostali lekarze, -dyrektor wykonawczy, -kierownik działu marketingu i sprzedaży, -kucharz małej gastronomii, -specjalista ochrony środowiska, -kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym, -specjalista do spraw rachunkowości, -technik geodeta, -palacz kotłów parowych, -pedagog, -specjalista do spraw integracji europejskiej, -dozorca, -administrator sieci informatycznej, -inżynier ogrodnictwa, -ekonomista, -telemarketer, -kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym, -monter wyrobów z tworzyw sztucznych, -salowa, -pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, -pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani, -plastyk, -pakowacz, -historyk, -pozostali mechanicy pojazdów samochodowych, -technik mechanik, -specjalista administracji publicznej, -pozostali prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani.

Jak wynika z analizy zawody nadwyżkowe z wartością wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równym 0,00 są to zawody w zdecydowanie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Oferty pracy, jakie pojawiły się dla niektórych zawodów były w tak znikomej ilości, w stosunku do średnio miesięcznej liczby zarejestrowanych w danym zawodzie, że bezrobocie pozostawało nadal na niezmienionym poziomie.

Grupę tę tworzy 255 zawodów z grup zawodów o najwyższych kwalifikacjach, 32 zawody z wielkiej grupy czwartej, 32 zawody z wielkiej grupy piątej, następnie 14 zawodów z wielkiej grupy szóstej, 121 zawodów z wielkiej grupy siódmej, 88 zawodów z wielkiej grupy ósmej, z przedostatniej grupy dziewiątej – 45 i z ostatniej 2.

Na zawody z powyższych grup należy zwrócić uwagę ponieważ średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w I półroczu 2007r. jest szczególnie wysoka, co oznacza, że osoby w tym zawodzie nie mają szansy na pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami. Należą do nich m.in.: -kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym, w handlu hurtowym i detalicznym, w gastronomii, hotelarstwie i turystyce, -kierownik działu osobowego i działów pokrewnych, -kierownik działu reklamy, promocji i działów pokrewnych, -kierownik działu zaopatrzenia i dystrybucji, -kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany, -kierownik małego przedsiębiorstwa w budownictwie, -kierownik małego przedsiębiorstwa w gastronomii, hotelarstwie i turystyce, -kierownik małego przedsiębiorstwa obsługi biznesu, - kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany, -fizyk, -geograf, -geolog, -matematyk, -administrator systemów komputerowych, -analityk systemów komputerowych, -inżynier systemów komputerowych, -projektant systemów komputerowych, -projektant stron internetowych, -pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani, -architekt krajobrazu, -inżynier inżynierii środowiska (melioracje), -inżynier mechanik (maszyny i urządzenia przemysłowe), -pozostali inżynierowie mechanicy, -kartograf, -ekolog, -inżynier rolnictwa, -inżynier zootechniki, -pozostali specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani, -nauczyciel akademicki (nauki biologiczne), -nauczyciel akademicki (nauki chemiczne), -nauczyciel akademicki (nauki humanistyczne), -nauczyciel akademicki (nauki matematyczne), nauczyciel biologii, -nauczyciel chemii, -nauczyciel fizyki i astronomii, -nauczyciel geografii, -nauczyciel historii, -nauczyciel muzyki, -nauczyciel plastyki, -nauczyciel religii, nauczyciel techniki, -nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, -nauczyciel wychowania fizycznego, -pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, -nauczyciel informatyki w szkole podstawowej, -nauczyciel

matematyki w szkole podstawowej, -nauczyciel upośledzonych umysłowo, -nauczyciel instruktor, -nauczyciel w placówkach pozaszkolnych, -pedagog szkolny, -wykładowca na kursach, -specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych, -specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych, specjalista do spraw ubezpieczeń zdrowotnych, -pośrednik w obrocie nieruchomościami, -rzeczoznawca majątkowy, -kontroler wewnętrzny, -organizator transportu drogowego, -adwokat, -specjalista informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, -entograf, -tłumacz konferencyjny (ustny), -pozostali psychologowie i pokrewni, -specjalista do spraw rodziny, -pozostali specjaliści do spraw społecznych, -artysta grafik, -artysta malarz, -artysta rzeźbiarz, -konserwator dzieł sztuki, -projektant wzornictwa przemysłowego, -scenograf, -pozostali artyści plastycy, -artysta muzyk wokalista, -tancerz baletowy, realizator programu telewizyjnego, -inspektor kontroli skarbowej, -technik analityk, -laborant budowlany, -technik architekt, -technik drogownictwa, -technik ochrony środowiska, -technik mechanizacji rolnictwa, -technik technologii chemicznej, -technik odlewnik, -technik obuwnik, -technik organizacji produkcji, -technik transportu kolejowego, -konserwator systemów komputerowych i sieci, -fotograf, -montażysta obrazu, -operator kamery, -realizator filmu wideo, -realizator rekonstrukcji dźwięku, -technik urządzeń audiowizualnych, -inspektor ochrony przeciwpożarowej, -diagnosta samochodowy, -inspektor ochrony środowiska, -kontroler produkcji, -technik architektury krajobrazu, -technik pszczelarz, -technik technologii żywności (cukrownictwo), (produkcja piekarsko-ciastkarska), (przetwórstwo mięsne), (przetwórstwo mleczarskie), -technik żywienia i gospodarstwa domowego, -optyk okularowy, -operator systemów sterylizacji artykułów sanitarnych, sprzętu i aparatów medycznych, -protetyk słuchu, -instruktor amatorskiego ruchu artystycznego, -instruktor nauki jazdy, -pozostali nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, -doradca inwestycyjny, -organizator usług gastronomicznych, -rzeczoznawca, -organizator agrobiznesu, -agent celny, -spedytor, -pośrednik pracy, -agent reklamowy, -organizator widowisk, -sekretnarz biura zarządu, -sekretnarz sądowy, -pozostali pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni, -policjant służby prewencji, -asystent osoby niepełnosprawnej, -opiekunka środowiskowa, -lektor, -pozostali muzycy, piosenkarze i tancerze, -menadżer sportu, -sportowiec zawodowy, -asystent kierownika produkcji, -archiwista zakładowy, -pozostali pracownicy bibliotek i informacji naukowej, -maszynista, -ekspedient wypożyczalni, -inwentaryzator, -pozostali magazynierzy i pokrewni, -ekspedytor, -odprawiacz pociągów, -pozostali doręczyciele pocztowi i pokrewni, -ankieter, -korektor składu, -kasjer walutowy, -kontroler rozliczeń pieniężnych, -asystent usług telekomunikacyjnych, -pozostali asystenci usług pocztowych i telekomunikacyjnych, -inkasent, -pracownik informacji turystycznej, -pozostali informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni, -telefonistka, -konduktor, -pilot wycieczek, -pozostali kucharze, -opiekunka dziecięca, -sanitariusz szpitalny, -siostra PCK, -laborant sekcyjny, -wizażystka, -hostessa, -bioenergoterapeuta, -strażak, -funkcjonariusz straży ochrony kolei, -ratownik wodny, -bukieciarz, -księgarz, -pozostali rolnicy produkcji roślinnej, -rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, -ogrodnik (uprawa roślin ozdobnych), -ogrodnik uprawa warzyw polowych, -pozostali ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni, -pozostali ogrodnicy sadownicy i pokrewni, -robotnik leśny, -rolnik pracujący na własne potrzeby, -górnik eksploatacji podziemnej, -betoniarz, -szkutnik, -monter konstrukcji budowlanych, -renowator zabytków architektury, -parkieciarz, -tynkarz, -monter izolacji budowlanych, -pozostali monterzy izolacji, -monter/składacz okien, -monter żaluzji, -pozostali szklarze i pokrewni, -monter instalacji gazowych, -monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, -kominiarz, -formierz odlewnik, -modelarz odlewniczy, -monter konstrukcji stalowych, -oczyszczacz konstrukcji stalowych, -kował, -kował wyrobów zdobniczych, -pozostali ślusarze i pokrewni, -mechanik pojazdów jednośladowych, -mechanik (operator pojazdów i maszyn rolniczych), -mechanik urządzeń dźwignicowych,

-motorzysta statku morskiego, -pozostali elektromechanicy, -elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego, -elektromonter urządzeń dźwignicowych, -elektromonter sieci transakcyjnej, -monter elektronik (aparatura medyczna), (naprawa sprzętu audiowizualnego), (układy elektroniczne automatyki przemysłowej), (urządzenia radiokomunikacyjne), -monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, -monter sieci telekomunikacyjnych, -grawer, -zegarmistrz, -złotnik (jubiler), -ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych, -zabawkarz, -pozostali składacze tekstów, -kopista poligraficzny, -przetwórca ryb, -ubojowy, -karmelarz, -dziewiarz, -kuśmierz, -krojczy, -garbarz skór bez włosa, -kaletnik, -cholewkarz, obuwnik przemysłowy, -wiertacz odwiertów eksploatacyjnych i geofizycznych, -wytapiaacz stali, surówki i żelazostopów, -operator pieców do obróbki cieplnej, -operator maszyn do formowania szkła płaskiego, -operator maszyn do produkcji płyt i sklejek, -operator sklejek płyt stolarskich, -operator urządzeń do produkcji mas bitumicznych, -elektroenergetyk pomiarów i zabezpieczeń, -operator, -operator urządzeń oczyszczania ścieków, -operator urządzeń uzdatniania i demineralizacji wody, -operator automatycznej linii obróbki skrawaniem, -operator maszyn do obróbki skrawaniem, -operator obrabiarek sterowanych numerycznie, -operator obrabiarek zespołowych, -operator urządzeń do produkcji elementów z betonu komórkowego, -pilarz kamienia, -operator urządzeń do produkcji wyrobów farmaceutycznych, -pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, -operator kserokopiarek, -operator maszyn dziewiarskich, -operator maszyn wykończeniowych wyrobów włókienniczych, -operator urządzeń do prania, prasowania i chemicznego czyszczenia tekstyliów, -operator urządzeń do produkcji cukru, -operator urządzeń do produkcji piwa, -operator urządzeń do produkcji wyrobów spirytusowych, -operator przemysłu tytoniowego, -monter kotłów i armatury kotłowej, -monter maszyn i urządzeń przemysłowych, -monter pojazdów i urządzeń transportowych, -maszynista pojazdu trakcyjnego, -kierowca trolejbusu, -sprzedawca uliczny produktów nieżywnościowych, - sprzedawca uliczny żywności, -pomoc domowa, -sprzątaczn domowy, -łazienkowa, -palacz pieców zwykłych, -pomoc laboratoryjna, -kościelny, -dostawca potraw, -konwojent, -bileter, -szatniarz, -robotnik na rampie, -robotnik portowy, -wagowy.

W I półroczu 2007r. wystąpiły także zawody o wartości wskaźnika **większej od 1,1**. Oznacza to, że dane zawody są **deficytowe**, należy do nich: -statystyk, -architekt wnętrz, -inżynier elektronik, -specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy, -farmaceuta (farmacja apteczna), -pielęgniarka, -położna, -specjalista do spraw rekrutacji pracowników, -specjalista do spraw rozwoju zawodowego, -asystent prawny, -archiwista, -muzealnik, -kosztorysant budowlany, -terapeuta zajęciowy, -technik farmaceutyczny, -ratownik medyczny, -agent ubezpieczeniowy, -opiekun w domu pomocy społecznej, -pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, -instruktor rekreacji ruchowej, -animatore kultury, -bibliotekarz, -sekretarka, -ekspedient pocztowy, -pracownik biurowy, -pracownik kancelaryjny, -kasjer handlowy, -kasjer bankowy, -rejestratorka medyczna, -cieśla, -glazurnik, -monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, -monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, -spawacz ręczny gazowy, -szlifierz metali, -mechanik samochodów ciężarowych, -mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, -elektromonter instalacji elektrycznych, -pozostali fotografowie poligraficzni, -garmażer, -stolarz, -pilarz, -operator koparek i zwałowarek, -operator pras w produkcji drzewnej, -operator urządzeń do produkcji makaronu, -monter urządzeń chłodniczych i gastronomicznych, -pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani, -kierowca autobusu, -operator żurawia jezdniowego, -operator żurawia wieżowego, -pomoc kuchenna, -robotnik gospodarczy, -robotnik magazynowy.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu grup elementarnych jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relację pomiędzy nimi.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że 2 duże grupy zawodów należą do deficytowych są to pracownicy obsługi biurowej ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki 1,31 oraz rolnicy – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 1,33.

Dla 22 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,88 – 0,02. Do przedziału tego należą m.in. niektóre zawody wymagające wyższego wykształcenia tj. -kierownicy małych przedsiębiorstw, -kierownicy dużych i średnich organizacji, -specjaliści szkolnictwa oraz -ogrodnicy, -średni personel techniczny, -modelki, sprzedawcy oraz demonstratorzy, -operatorzy i monterzy maszyn.

Dla sześciu pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu zajmują zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, że współczynnik intensywności nadwyżki osiągnął wartość zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- leśnicy i rybacy,
- siły zbrojne,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze.

4.5. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie

Osoby bezrobotne pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy w ostatnich dwóch latach stanowiły ponad 65% ogółu bezrobotnych na koniec czerwca 2007r. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwale bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwale bezrobocie. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia waha się w granicach 0,6-0,08. Na pierwszym miejscu zawodem nadwyżkowym jest duża grupa 3-3 tj. nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy gdzie wartość wskaźnika dla tego zawodu osiągnęła poziom 0,60. W dalszej kolejności występują duże grupy zawodów charakteryzujące się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia ponad 0,50:

- ✓ pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- ✓ kierowcy i operatorzy pojazdów,
- ✓ pracownicy obsługi biurowej,
- ✓ robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,
- ✓ operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
- ✓ modelki, sprzedawcy i demonstratorzy,
- ✓ górnicy i robotnicy budowlani,
- ✓ rolnicy,
- ✓ robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych,
- ✓ robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- ✓ robotnicy obróbki metali mechanicy maszyn i urządzeń,

Od pozycji czternastej rankingu zawodów generujących bezrobocie według dużych grup klasyfikacji pojawiają się pozycje o wskaźniku od 0,48 do 0,20 na pozycji 24. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia poniżej 0,2000 zanotowano tylko w odniesieniu do trzech dużych grup zawodów:

- ✓ specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- ✓ siły zbrojne,

- ✓ rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby.

Fakt ułożenia się takiej a nie innej kolejności dużych grup rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie nie przesądza jeszcze o realnej sytuacji danego zawodu na lokalnym rynku pracy.

5. WNIOSKI

W końcu I półrocza 2007 roku w MUP w Lublinie zostało zarejestrowanych o 2939 więcej bezrobotnych niż w końcu I półrocza 2006 roku. Wśród zarejestrowanych w I półrocza 2007 roku bezrobotnych 54,6% stanowiły kobiety. W stosunku do I półrocza 2006 roku liczba bezrobotnych kobiet wzrosła prawie o 2%, podczas gdy liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się.

Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych według metodologii zawartej w *Zaleceniach* pozwolił dostrzec pewne tendencje jakie wystąpiły w obszarze rynku pracy Lublina. A mianowicie:

- ✓ rynek pracy Lublina jest wysoce nadwyżkowy, co wynika z analizy bezrobocia i ofert pracy,
- ✓ szczegółowe rankingi zawodów nadwyżkowych i deficytowych pokazują, że wyższe wykształcenie nie zawsze daje gwarancję zatrudnienia,
- ✓ znaczna część bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub posiadający je na poziomie średnim lub zasadniczym,
- ✓ w Lublinie dominuje handel oraz działalność usługowa,
- ✓ analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Lublin wskazuje zawody, które są najbardziej poszukiwane na lokalnym rynku pracy.

Poniżej zostały zamieszczone zawody, które są najbardziej deficytowe (czyli te na które występuje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy) w Lublinie m.in.:

Do MUP napływa duża część ofert pracy z rynku. Podobnie jak w latach poprzednich dominują oferty dla zawodów nie wymagających wysokich kwalifikacji bądź konkretnych umiejętności. Sytuacja taka stawia pytanie czy monitoring ten jest rzeczywistym odzwierciedleniem sytuacji na rynku pracy czy tylko czysto statystycznym raportem? W ubiegłym roku wnioski wskazały, iż sytuacja ofert w rejestrze MUP pozwoliłaby, co najwyżej na sformułowanie wniosków dla szkół zasadniczych zawodowych. Obecnie coraz więcej pojawia się ofert pracy dla osób posiadających wykształcenie wyższe, coraz częściej pracodawcy inwestują w pracownika posyłając go na kursy lub szkolenia.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie wskazuje na fakt, iż mimo deficytu podaży siły roboczej w znacznej liczbie zawodów, nie wszystkie oferty są w pełni realizowane. Wynika to głównie z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert pracy do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne.

Wśród zaproponowanych przez autorów miar, stwierdzono, iż niektóre nadal wymagają uważnej, a zarazem ostrożnej interpretacji. Inną wadą monitoringu jest fakt, że rejestr MUP nie ma charakteru wyczerpującego szczególnie, jeśli chodzi o liczbę ofert pracy istniejących na rynku i zgłaszanych do ewidencji urzędu pracy.

Zdolność utrzymania się na rynku pracy mają osoby, które błyskawicznie reagują na dokonujące się wszelkie zmiany zachodzące na rynku pracy, osoby takie stale doksztalcają się lub mają możliwość zmiany zawodu.

Lublin, wrzesień 2007 r.

Mierniki stosowane do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k ($\bar{N}_I^k$)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

$\bar{O}_I^k$, $\bar{B}_I^k$ są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3) *Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k* ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w I-półroczu danego roku

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w I-półroczu obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu I-półrocza danego roku.